

DEVİRİMİN ÜÇ ETKİSİ; BOLŞEVİKLER KİME YARADI?

Celal SARIMADEN*

Öncelikle bu mesele üç başlık altında ele alınabilir. Bunlar; devrimin Rusya'nın da tarafında olduğu İtilaf Devletlerine etkisi, Rusya'nın karşısında bulunduğu İttifak Devletlerine etkisi ve Osmanlı Devleti'ne olan etkisidir. Doğuda güçlü bir konumda savaşa giren Rusya, yapılan gizli anlaşmalarla hem devlet ekonomisini güçlendirecek, hem toprak kapasitesini artıracak ve uzun süredir hayalini kurduğu sıcak denizlere inme fırsatını yakalayacaktır. Rusya toprak yüzölçümü bakımından fazlaca cephe açmış ve bu durum özellikle Almanya başta olmak üzere ittifak devletlerine büyük sıkıntılar doğurmuştur. Savaşın bu bağlamda geniş cepheye yayılması, savaşın ilerleyen zamanlarında hele ki Osmanlı'nın da işin içine girmesiyle ilk zamandaki heyecanını koruyamamasına sebep olmuştur. Almanya'nın Osmanlı'yı savaşa çekmesinin nedenleri arasında savaşın geniş bir yelpazeye yayılmasından ziyade Rusya'ya artı cephe ile karşılık verme isteği bulunmaktaydı.

Rusya, İttifak Devletleri'nin mühimmatlarının savaş sırasında iki kanada bölünmesine sebep oluyordu. Bu İtilaf Devletlerine karşı tam manasıyla güç ve zaman kaybına sebebiyet veriyordu. Bu bağlamda İngiltere ve Fransa'yı Almanya'ya karşı üstün olarak kabul edebiliriz. Ancak Bolşevik Devrimi, İtilaf Devletlerinin büyük oranda dengesini bozmuştur. ABD, İngiltere ve Fransa'nın o vakte kadar gönderdiği yardımlar boşa gitmiş, söz konusu yardımlarla beraber bir çok cephede asker ve mühimmat kaybı da yaşanmıştır.(Çanakkale Savaşı vs.) Rusya'nın savaşta olması demek İttifak Devletlerinin etrafının sarılması demektir. İtilaf Devletleri bunu bir çok cephe açarak lehlerine çevirmiş ve İttifak Devletlerinin komutanı Almanya'yı zor durumda bırakmıştır. Ancak Bolşevik Devrimiyle oluşan cephe kaybı İttifak Devletlerini umutlandırırsa da bu savaşın sonucunu maalesef değiştirememiştir. İtilaf Devletleri bu devrimle cephe kaybı yaşamış ancak sonuç itibari ile savaşı kazanmasını bilmişlerdir. İttifak Devletleri, İtilaf Devletlerine karşı zayıf gözükseler de çeşitli manevralarla savaşı sürdürmesini bilmişlerdir. Özellikle Almanya komutasında olan bu devletler bu emperyal savaşta kendi çıkarları için özveri ile çalışmış ve savaşın kendi lehlerine sonuçlanması adına birçok çalışma yürütmüşlerdir. Bunlardan birisi Almanya'nın Osmanlı Devletini savaşa çekme çabasıdır. İttifaka yeni bir devlet kazandırılacak, birçok cephe açılacaktı.

Almanya, batıda İngiltere ile Fransa, doğuda ise Rusya ile savaşmaktan yorulmuş İttifaka yeni bir kan kazandırmıştır. Osmanlı Devleti'nin yüzölçümü itibari ile geniş topraklarında birçok yeni cephe açılmış, (Kafkasya Cephesi, Filistin Cephesi, Irak

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler İkinci Sınıf Öğrencisi.

Cephesi, Hicaz-Yemen Cephesi, Çanakkale Cephesi) bu cephele İngiltere, Fransa ve Rusya'ya asker ve mühimmat kaybettirmiş, Almanya'ya zaman kazandırmış savaşın uzamasını sağlamıştır. İşte burada Bolşevik Devrimini Almanya'nın desteklediğini söyleyebiliriz. Çünkü söz konusu devrimin vaatlerinde Rusya'nın savaştan çekilmesi birinci sıradaydı. Bu durum İttifak Devletlerinin birçok yerde cephe kapatmasını sağlayacak, buradaki askerler ve cepheleler diğer cephelelere aktarılarak güçlenmesini sağlayacaktı. İtilaf Devletleri hem Rusya'yı kaybedecek hem de Osmanlı Devleti'nin kendilerine karşı olan cepheleleri güçlenecekti. Bu doğrultuda Bolşevik Devrimi Birinci Dünya Savaşı'nı uzattı diyebiliriz.

Bolşevik Devrimi, İttifak Devletleri'nin yanı sıra daha çok Osmanlı Devleti'ne ve onun devamında kurulan Türkiye Cumhuriyetine yaramıştır. Bolşevikler devrimi gerçekleştirdiklerinde bütün gizli anlaşmaları ortaya çıkarmış ve Çarlık Rusyası'nın yayılmacı amaçlarından vazgeçtiklerini açıklamışlardır. Ayrıca Rusların bu hareketinden sonra Osmanlı Devleti cephe eksilterek rahatlamıştır. Rusya'da gerçekleşen Bolşevik İhtilaliyle Sosyalizm teoriden uygulamaya geçme fırsatını yakalamıştır. Bu devrimle beraber dünya yeni bir toplum düzeniyle karşı karşıya kalmıştır. Lenin, Marksist İdeolojiyi dünyaya uygulamalı bir şekilde devamında ise Stalin ile göstermiştir. Osmanlı Devleti'nin yıkılmasının ardından Bolşevikler Mustafa Kemal Atatürk döneminde Türkiye Cumhuriyeti'ne dost olmasalar da düşman da olmamışlardır. Hatta Lenin'in Atatürk'ün emperyalistlere karşı komünizmi savunmasa da direnişini takdir ettiği bilinir.